

SECRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 08.08.07
nr. 6734 podpis.....

1375
GABINET MARSZAŁKA SENATU
wpłynęło dn. 8.08.07
nr. 5210 podpis.....

MINISTER GOSPODARKI
Piotr Grzegorz Woźniak

Warszawa, 6 sierpnia 2007 r.

DIW-IX-0700-4-HO/07

L.dz. 1422

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku!

Ustosunkowując się do przekazanego przy piśmie z dnia 19 lipca 2007 r. [znak: BPS/DSK-043-458/07] tekstu oświadczenia Pana Senatora Michała Wojtczaka złożonego podczas 36. posiedzenia Senatu RP w dniu 11 lipca 2007 roku, a dotyczące eliminowania z gospodarki wyrobów azbestowych, uprzejmie przedkładam poniższą informację, w której obszernie prezentowana jest realizacja "Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski" i szczegółowo wyjaśnione są interesujące Pana Senatora kwestie dopuszczalnych terminów usuwania eternitowych pokryć dachowych, kosztów usuwania płyt i bezpiecznego składowania odpadów azbestowych oraz możliwości pozyskiwania wsparcia finansowego dla takich przedsięwzięć.

W dniu 14 maja 2002r. Rada Ministrów przyjęła "Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski", do czego zobowiązał ją Sejm RP rezolucją z dnia 19 czerwca 1997 r. w sprawie programu wycofywania azbestu z gospodarki (M.P. Nr 38, poz. 373). „Program...” powstał w wyniku realizacji ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004r. Nr 3, poz. 20, z późn. zm.).

Interdyscyplinarność „Programu....” wymaga koordynacji działań wszystkich jednostek i instytucji odpowiedzialnych za wykonanie poszczególnych zadań realizowanych na trzech poziomach:

- centralnym – przez Radę Ministrów, ministra właściwego do spraw gospodarki i działającego w jego strukturze głównego koordynatora „Programu....”,
- wojewódzkim – przez wojewodów, samorządy województwa,
- lokalnym – przez samorządy powiatowe i samorządy gminne.

Celem Programu jest:

- sukcesywne eliminowanie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest i oczyszczenie z nich terytorium Polski,
- eliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych kontaktem z azbestem,
- sukcesywna likwidacja negatywnego oddziaływania azbestu na środowisko i doprowadzenie do spełnienia wymogów ochrony środowiska.

Zgodnie z założeniami „Programu ...” w pierwszych latach jego realizacji na szczeblu centralnym skoncentrowano się m.in. na:

- działalności informacyjno – popularyzacyjnej, mającej na celu dotarcie do szerokich kręgów społeczeństwa i propagowanie bezpiecznych metod postępowania z użytkowaniem i usuwaniem wyrobów zawierających azbest. W tym celu wydano i rozkolportowano plakaty, broszury oraz liczne ulotki kierowane zarówno do ogółu społeczeństwa, jak i wybranych grup zawodowych, np.: rolników czy lekarzy, a także do jednostek samorządu terytorialnego. We wszystkich miastach wojewódzkich przeprowadzono tematyczne konferencje prasowe;
- szerokiej akcji szkoleniowej pracowników administracji publicznej, w tym szczególnie pracowników jednostek samorządu terytorialnego różnego szczebla w zakresie szczegółowych przepisów i procedur bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest, działalności kontrolnej i ochrony zdrowia;
- opracowaniu i wdrożeniu wojewódzkiej bazy danych o wyrobach i odpadach zawierających azbest (WBDA) – niezbędnej do określania zadań w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest z terytorium Polski w układzie gmin i województw oraz unieszkodliwiania przez składowanie powstających odpadów azbestowych;
- opracowaniu i uruchomieniu systemu elektronicznego monitorowania realizacji „Programu...”;
- utworzeniu Ośrodka Referencyjnego Badań i Oceny Ryzyka Zdrowotnego Związanych z Azbestem i jego działalności. W ramach tego ośrodka prowadzone są prace związane z problematyką zdrowotną, obejmujące m.in. wykonywanie pomiarów stężeń włókien azbestu w powietrzu i ocenę poziomu zagrożenia zdrowia ludności na terenach szczególnie narażonych na oddziaływanie azbestu.

Usuwanie tak znacznych ilości wyrobów wiąże się z dużymi kosztami, których szacunki, z podaniem źródeł finansowania, w ciągu 30 lat przedstawiają się następująco:

Globalne koszty realizacji „Programu...” - 48.232,00 mln zł
w tym:

środki prywatne	47.198,00 mln zł
<u>środki publiczne</u>	<u>821,15 mln zł</u>
środki zagraniczne	212,85 mln zł

w ramach środków publicznych (821,15 mln zł)

- udział funduszy samorządowych i ekologicznych	711,00 mln zł
- <u>udział budżetu państwa</u>	<u>65,15 mln zł</u>
- udział Funduszu Pracy	45,00 mln zł

z ogólnej kwoty środków budżetu państwa (65,15 mln zł)
przewidziano wydatki :

- w latach 2003-2006	15,75 mln zł
średniorocznie	3,94 mln zł
- w latach 2007-2032	49,40 mln zł
średniorocznie	1,90 mln zł

W roku 2003 wnioskowane środki nie zostały uwzględnione w budżecie państwa, na 2004r. przydzielono 2 mln zł, w latach 2005-2006 po 3 mln zł, natomiast na 2007r. w ustawie budżetowej przewidziano 500 tys. zł. W maju br. Minister Gospodarki z zaoszczędzonych środków własnych resortu przeznaczył dodatkowo na „Program...” kwotę 1,25 mln zł.

Ze środków budżetu państwa wspierane są następujące działania:

- opracowywanie wojewódzkich, powiatowych i gminnych planów ochrony przed szkodliwością azbestu i programów usuwania wyrobów zawierających azbest;
- szkolenia pracowników administracji publicznej w zakresie szczegółowych przepisów i procedur dotyczących bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest;
- inicjatywy samorządu terytorialnego w zakresie oczyszczania miejsc publicznych ;
- działalność informacyjno-popularyzacyjną na temat bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobów ich usuwania;
- monitorowanie realizacji Programu i działalność Głównego Koordynatora oraz Rady Programowej;
- utworzenie i funkcjonowanie Ośrodka Referencyjnego Badań i Oceny Ryzyka Zdrowotnego Związanych z Azbestem.

Podkreślenia wymaga, iż środki z budżetu państwa nie są przeznaczone na działania inwestycyjne, w tym na usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest.

Poniżej chciałbym przedstawić informacje o prowadzonych i nadzorowanych przez Ministerstwo Gospodarki działaniach w ramach środków finansowych przyznanych z budżetu państwa na realizację zadań wynikających z „Programu...”.

W latach 2004 – 2006 prowadzone były m.in. następujące działania:

⊕ Prace związane z wdrożeniem wojewódzkiej bazy wyrobów i odpadów zawierających azbest (WBDA). Uruchomiona baza - po przeszkoleniu ok. 2500 osób z administracji samorządowej gmin - pozwoli na precyzyjne określanie realizacji zadań w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest z terytorium Polski w układzie gmin i województw oraz unieszkodliwiania przez składowanie odpadów azbestowych.

Baza WBDA umieszczona została w internecie na stronie www.bazaazbestowa.pl

W skład wojewódzkiej bazy wyrobów i odpadów zawierających azbest wchodzi :

- zbiór danych „Wyrób”, wykorzystywany do gromadzenia i agregacji danych o wyrobach zawierających azbest, dostępny wyłącznie dla przedstawicieli urzędów gminnych, wojewódzkich i centralnych – posiadaczy loginu (kodu cyfrowego) i hasła nadanego przez administratora bazy WBDA. Zbiór zawierający informacje służące monitoringowi realizacji „Programu...” pozwoli na ocenę zaawansowania prac w zakresie oczyszczania kraju z wyrobów zawierających azbest,
- ogólnodostępne zbiory danych: „Firma”, „Składowiska”, „Akty prawne”, „Aktualności”- zawierające informacje przydatne właścicielom (użytkownikom) wyrobów azbestowych i podmiotom gospodarczym zajmującym się usuwaniem lub zabezpieczaniem tych wyrobów.

⊕ Opracowanie programów usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Województwa Mazowieckiego, Województwa Lubelskiego, powiatu tomaszowskiego oraz „Wzorcowego gminnego planu usuwania wyrobów zawierających azbest” udostępnionego wszystkim gminom.

⊕ Szkolenie pracowników administracji publicznej, w tym szczególnie pracowników jednostek samorządu terytorialnego różnego szczebla, w zakresie szczegółowych przepisów i procedur dotyczących bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest, działalności kontrolnej i problematyki ochrony zdrowia.

Łącznie w latach 2003 –2006 w 58 szkoleniach uczestniczyło ok. 4 tys.osób, w tym:

- 70 inspektorów Inspekcji Ochrony Środowiska,
- 157 inspektorów Nadzoru Budowlanego,
- 82 inspektorów Państwowej Inspekcji Pracy,
- 465 inspektorów Państwowej Inspekcji Sanitarnej,
- 190 osób zatrudnionych w publicznej i niepublicznej służbie zdrowia w zakresie diagnostyki chorób azbestozależnych oraz procedur leczenia,
- 2281 osób zatrudnionych w jednostkach samorządu terytorialnego wojewódzkiego, powiatowego i gminnego,
- 320 osób zatrudnionych w różnych instytucjach centralnych,
- 205 pracowników gmin w ramach wdrożenia WBDA w zakresie obsługi bazy i jej testowania.

Uczestnicy szkoleń otrzymali materiały w formie książkowej i na nośnikach CD. Na szkoleniach prezentowano środki ochrony indywidualnej przeznaczone dla pracowników będących w kontakcie z azbestem, sprzęt niezbędny do prac z azbestem, jak również prowadzono ćwiczenia laboratoryjne, obejmujące pokaz pobierania prób powietrza, pobieranie prób materiałów zawierających azbest, identyfikację rodzaju azbestu i oznaczeń stężeń włókien azbestowych w powietrzu z użyciem wysokiej klasy aparatury specjalistycznej.

W działalność edukacyjną zaangażowanych jest wielu profesjonalistów, m.in pracownicy naukowcy, eksperci w problematyce azbestowej, lekarze, przedstawiciele urzędów centralnych, Banku Ochrony Środowiska, prawnicy, a także przedstawiciele firm zajmujących się usuwaniem azbestu.

⊕ Wspieranie inicjatyw samorządu terytorialnego w zakresie prac związanych z eliminacją azbestu, w szczególności oczyszczania miejsc publicznych.

W 2004 roku zainicjowano i wsparto finansowo zadania, dotyczące przygotowania odpowiedniej dokumentacji do oczyszczania z azbestu dwóch z trzech najbardziej zanieczyszczonych azbestem miejsc w kraju:

- terenów gminy Szczucin w woj. małopolskim,
- terenów po byłych Zakładach Wyrobów Azbestowo-Cementowych „Izolacja” w Wierzbicy k. Radomia.

Dokumentacja wykonana w gminie Szczucin posłużyła do pozyskania przez samorząd w 2005 roku środków finansowych z NFOŚiGW oraz Fundacji EkoFundusz na wykonanie zadań inwestycyjnych związanych z czyszczeniem z azbestu skażonych terenów.

Działalność wspierająca gminę Szczucin w ramach środków otrzymywanych z budżetu państwa na realizację „Programu...” w latach 2004 - 2007r. była kontynuowana w zakresie opracowania odpowiedniej dokumentacji technicznej, umożliwiającej realizację zamierzeń związanych z eliminacją azbestu do środowiska.

Dotychczas w oparciu o posiadane przez Gminę Szczucin programy i dokumentację zabezpieczono ok. 79 km dróg utwardzonych odpadami azbestowymi. Zadania te finansowane były ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Fundacji EkoFundusz, Województwa Małopolskiego, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, programów Unii Europejskiej SAPARD i ZPORR oraz środków własnych Gminy. Realizacja tych zadań znacznie ograniczyła rozmiary trwającej tutaj kilkadziesiąt lat klęski ekologicznej.

⊕ Działalność informacyjno-popularyzacyjna:

- w latach 2003- 2006 organizowane były programy publicystyczne w mediach (prasa, radio i TVP) poświęcone informacjom o „Programie...”, sposobach bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest, a także ochronie zdrowia i środowiska przed szkodliwością azbestu. Media były zainteresowane szeroko rozumianą problematyką azbestową i zwracały się o wywiady dla prasy, radia i audycji telewizyjnych. Wyemitowano kilkanaście audycji telewizyjnych i radiowych, zaś w specjalistycznych pismach opublikowano szereg artykułów prezentujących „Program...”;
- w 2003 r. opracowano „Informator o przepisach i procedurach dotyczących bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest”, który adresowany był do pracowników jednostek samorządu terytorialnego, właścicieli i zarządców nieruchomości, przedsiębiorstw zajmujących się naprawą lub usuwaniem wyrobów zawierających azbest, a także osób fizycznych. Szeroko udostępniono go wszystkim zainteresowanym, którzy uczestniczą w procesie zabezpieczania i usuwania wyrobów zawierających azbest;
- w latach 2004-2006 zorganizowano cykl konferencji prasowych we wszystkich miastach wojewódzkich pod hasłem „Nikt za nas nie usunie azbestu”. Po konferencjach pojawiło się 189 publikacji i prezentacji, w tym 78 publikacji w prasie, 80 audycji radiowych, 21 materiałów telewizyjnych i 10 informacji na portalach internetowych.
- opracowano i rozpowszechniano plakaty, broszury i ulotki przeznaczone dla mieszkańców terenów wiejskich, jednostek samorządu terytorialnego i kierowane do ogółu społeczeństwa;
- opracowany w 2005 r. poradnik stosowania przepisów i procedur dotyczących pozyskiwania z krajowych i zagranicznych funduszy pomocowych dodatkowych środków finansowych na usuwanie materiałów zawierających azbest – w 2006 r. wydano w ilości 3 tys. egz. i udostępniono jednostkom samorządu terytorialnego wszystkich szczebli;
- w grudniu 2005 r. ogłoszono konkurs dla gmin „Polska bez azbestu”, którego celem było wyłonienie i nagrodzenie najbardziej aktywnych gmin, podejmujących działania dla zabezpieczania i usuwania azbestu ze swojego terenu, a tym samym zachęcenie wszystkich gmin do intensyfikacji działań.
Na konkurs wpłynęło 21 ofert. Konkurs rozstrzygnięty został w październiku 2006r., a laureaci - pięć gmin - otrzymali nagrody finansowe:
I miejsce – gmina Szczucin – 80 tys. zł.
II miejsce – ex quo: gmina Pruszcz i miasto Toruń – po 60 tys. zł każda,
III miejsce – ex quo: gmina Oświęcim i gmina Małkinia Górna – po 40 tys. zł każda;
- przygotowano i wyemitowano w telewizji regionalnej film (8 minut) informacyjno – popularyzacyjny o bezpiecznym usuwaniu pokryć dachowych zawierających azbest;
- w 2006 r. zorganizowano międzynarodową konferencję z udziałem ekspertów z 7 krajów UE na temat bezpiecznego postępowania z azbestem i materiałami zawierającymi azbest, pomiarów stężenia włókien azbestu w miejscu pracy i w środowisku oraz metod pomiaru tych stężeń w aspekcie dokładności i kosztów.

⊕ Monitoring „Programu...”

- w latach 2004-2005 prowadzono prace nad elektronicznym systemem zbierania, agregowania i przekazywania stosownych informacji w ramach monitoringu realizacji „Programu usuwania azbestu.....” na lata 2007 – 2032.

W 2006 r. system ten został wdrożony. Zbieranie drogą elektroniczną pełnego zakresu informacji dotyczących realizacji „Programu...” powinno służyć wykonywaniu szeregu niezbędnych prac na szczeblu centralnym, w tym pozyskiwaniu informacji w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest.

Celem monitoringu jest: gromadzenie, przetwarzanie i rozpowszechnianie informacji dotyczących: szeroko pojętej problematyki związanej z eksploatacją, usuwaniem, transportem i składowaniem azbestu i materiałów zawierających azbest, ewidencji tych materiałów i postępu ich usuwania oraz wspomagania działań na rzecz ochrony zdrowia i środowiska.

System jest ogólnodostępny i przeglądanie jego zasobów nie wymaga logowania.

Adres strony systemu: <http://azbest.ceramika.agh.edu.pl>;

- w latach 2003 i 2005 Główny Koordynator wystosował ankietę dotyczącą szerokiej problematyki azbestowej, opartą na obowiązujących przepisach, skierowaną do wszystkich urzędów marszałkowskich, wojewódzkich, powiatowych i gminnych. Oczekiwano, iż uzyskane z ankiet informacje i dane liczbowe powinny pozwolić na tworzenie podstaw monitoringu „Programu...” i ocenę stopnia jego realizacji, jak również na ukierunkowanie dalszych działań, ale otrzymane ankiety w znacznej części były niekompletne i zawierały liczne błędy;
- w 2005 r. opracowano projekt „Narodowego Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu”, będący próbą zaktualizowania „Programu usuwania azbestu...”, jednakże podjęta w 2006 r. próba przedstawienia go do akceptacji Rady Ministrów nie powiodła się, gdyż Rządowe Centrum Legislacji zwróciło uwagę na fakt przyjęcia „Programu usuwania azbestu...” pod rządami ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148, z późn. zm.), zaś ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.) stanowiąc w art. 240, iż programy wieloletnie przyjęte przed dniem jej wejścia w życie są realizowane zgodnie z dotychczasowymi przepisami, może stanowić jednak podstawy do dokonywania zmian w programie, który został przyjęty pod rządami nieobowiązującej już ustawy.

W tej sytuacji podjęto decyzję o:

- przygotowaniu raportu z realizacji w latach 2003- 2007 „Programu usuwania azbestu...”,
- opracowaniu „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu” na lata 2008 – 2032 na podstawie ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych, zgodnie z jej z art. 117.

Dokumenty te Minister Gospodarki zamierza przedłożyć Radzie Ministrów do akceptacji w grudniu 2007r.

⊕ Ochrona zdrowia.

Od 2004 roku prowadzone są prace dla zwiększenia wykrywalności i skutecznego zwalczania chorób azbestozależnych, obejmujące coraz większą część populacji. Utworzony w strukturze łódzkiego Instytutu Medycyny Pracy Ośrodek Referencyjny Badań i Oceny Ryzyka Zdrowotnego Związanych z Azbestem prowadzi badania, gromadzi dane, opracowuje analizy i ekspertyzy służące ocenie realizacji celu, jakim jest zmniejszanie negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców Polski mających kontakt z azbestem.

- W ramach oceny zagrożeń zdrowotnych związanych z ekspozycją na pył azbestu przeprowadzane są pomiary stężenia włókien azbestu w powietrzu oraz określane ryzyko nowotworów azbestozależnych dla obszarów objętych badaniami. Do 2006 roku wykonano 3457 pomiarów w 10 województwach (obejmujących łącznie 63,4% powierzchni kraju i 68% ludności Polski), w 812 punktach na terenie 163 powiatów, w 501 gminach. Przy doborze punktów pomiaru stężenia włókien azbestu w powietrzu wzięto pod uwagę: występowanie potencjalnych źródeł znacznej emisji pyłu – nagromadzenie znacznej ilości zabudowanych materiałów azbestowo-cementowych oraz potencjalne narażenie dużych grup mieszkańców;
- Na podstawie wyników monitoringu oraz zużycia materiałów zawierających azbest na objętych badaniem obszarach określone zostało ryzyko występowania nowotworów azbestozależnych, według aktualnego stanu zanieczyszczenia środowiska.

⊕ Budowa nowych składowisk dla odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

W latach 2002 – 2006 ilość składowisk dla odpadów zawierających azbest wzrosła z 8 do 27. Według informacji na koniec listopada 2006 roku w kraju czynne są 23 składowiska ogólnodostępne oraz 4 składowiska wykorzystywane wyłącznie przez właścicieli – zakłady przemysłowe.

Pragnę również poinformować, iż - po kontroli przeprowadzonej w Ministerstwie Gospodarki w okresie od maja do końca czerwca 2006r. w zakresie realizacji „Programu...” - Wiceprezes NIK w skierowanym do Ministra Gospodarki piśmie z dnia 19 września 2006r. [znak: P/06/104, KSR-41012-1/06] stwierdził: „Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację zadań wynikających z *Programu na rzecz oczyszczania terytorium Polski z azbestu*, pomimo nie osiągnięcia w badanym okresie wystarczających efektów”.

Realizacja działań przewidzianych „Programem...” była przedmiotem szeregu innych kontroli. W latach 2003-2006:

- wśród 425 kontroli przeprowadzonych przez Inspektoraty Ochrony Środowiska w zakresie postępowania z azbestem i wyrobami zawierającymi azbest - część dotyczyła prawidłowości postępowania Urzędów Gminnych i karano mandatami za brak rzetelnej inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz za niewłaściwe składowanie odpadów azbestowych;
- Główny Urząd Nadzoru Budowlanego przeprowadził szereg kontroli obiektów budowlanych z wbudowanymi wyrobami zawierającymi azbest, sprawdzając wykonanie ocen stanu technicznego i podjęcie prac związanych z demontażem wyrobów o I. stopniu pilności;
- Państwowa Inspekcja Sanitarna przeprowadziła ponad 600 kontroli prowadzonych prac rozbiórkowych oraz 152 kontrole interwencyjne (po zgłoszeniach od ludności przypadków nieprawidłowości w zakresie zabezpieczania, usuwania, transportu i składowania wyrobów zawierających azbest i odpadów azbestowych);
- Państwowa Inspekcja Pracy przeprowadziła ponad 250 kontroli przedsiębiorstw usuwających azbest i 26 kontroli składowisk odpadów azbestowych.

Na wzrost zainteresowania problematyką azbestową wojewodów i marszałków województw znakomicie wpłynęło upowszechnienie informacji o wynikach kontroli realizacji „Programu...”, jaką przeprowadziła Najwyższa Izba Kontroli w 2006 roku na wszystkich szczeblach realizacyjnych – obecnie Ministerstwo Gospodarki znacznie szybciej otrzymuje od tych organów informacje, o które się zwraca i są to informacje coraz dokładniejsze.

Poważnym problemem pozostaje finansowanie zadań związanych z usuwaniem azbestu z gospodarki. Przyjęto unijną zasadę ekorozwoju - „zanieczyszczający płaci”. Niewątpliwą dolegliwością finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest, dotyczącą właścicieli, nie jest zatem specyficznie polskim rozwiązaniem - taka sama sytuacja występuje w innych krajach UE.

Istnieją wszakże możliwości pozyskiwania przez osoby prawne i fizyczne środków finansowych na prace związane z azbestem oraz na podejmowane działania dotyczące tworzenia warunków sprzyjających usuwaniu azbestu, i tak m.in.:

- Bank Ochrony Środowiska S.A. w ramach realizacji „Programu...” udziela proekologicznych kredytów przede wszystkim na następujące zadania:
- bezpieczne usuwanie wyrobów azbestowych i ich unieszkodliwienie poprzez złożenie na składowisku,
 - budowa właściwych miejsc składowania odpadów azbestowych w postaci składowisk tych odpadów lub wydzielonych kwater na składowiskach,
 - pokrywanie azbestowych płyt dachowych i materiałów elewacyjnych substancjami zabezpieczającymi przed emisją włókien azbestu,
 - zabezpieczanie nawierzchni drogowych utwardzanych w przeszłości odpadami z zakładów produkujących materiały budowlane z zastosowaniem azbestu,
 - budowa wodociągów w miejsce dotychczasowych wykonanych z rur azbestowych.

Pierwsze kredyty na finansowanie działań związanych z usuwaniem z budynków wyrobów zawierających azbest Bank uruchomił przy współpracy z NFOSiGW w 2004r. Była to linia kredytowa, która pozwalała sfinansować na zasadach preferencyjnych (oprocentowanie = 3% w skali roku) zadania obejmujące swym zakresem nie tylko demontaż i unieszkodliwienie elementów zawierających azbest, ale również zakup i montaż nowego pokrycia dachowego i materiałów elewacyjnych. Istotne jest, że Bank wymagał od klienta udokumentowania, iż prace związane z demontażem azbestowych elementów, a także ich transportem i unieszkodliwieniem (złożeniem na składowisku odpadów azbestowych) były prowadzone w sposób określony w stosownych przepisach prawnych.

W celu kontynuowania preferencyjnego finansowania działań z zakresu usuwania i unieszkodliwiania wyrobów azbestowych, Bank podjął współpracę w tym zakresie z wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Zostały zawarte umowy o zróżnicowanych okresach obowiązywania - w rezultacie z kredytów na usuwanie wyrobów zawierających azbest mogą obecnie skorzystać inwestorzy z terenu województw: kujawsko-pomorskiego, lubelskiego, lubuskiego, małopolskiego, mazowieckiego, podkarpackiego, podlaskiego, pomorskiego, wielkopolskiego, warmińsko-mazurskiego i zachodnio-pomorskiego. Zakres zadań objętych finansowaniem w większości przypadków obejmuje również zakup oraz montaż nowego pokrycia dachu i elewacji. W niektórych przypadkach możliwe jest także zabezpieczanie nawierzchni drogowych lub wykonanie wodociągu w miejsce dotychczasowego z rur azbestowych. Warunki udzielania kredytów są zróżnicowane w poszczególnych województwach, oprocentowanie kształtuje się w przedziale 1,21 – 4 % w skali roku.

Pomoc finansową w działaniach związanych z usuwaniem azbestu mogą również stanowić kredyty BOŚ S.A. udzielane na przedsięwzięcia termomodernizacyjne. Umożliwiają one finansowanie inwestycji, polegających m.in. na ocieplaniu ścian budynków. W wyniku takich prac następuje usunięcie dotychczasowych izolacji oraz płyt elewacyjnych budynków, które często zawierają azbest. Kredytów na termomodernizację BOŚ S.A. udziela we współpracy z WFOŚiGW oraz z Bankiem Gospodarstwa Krajowego, na podstawie ustawy o wspieraniu przedsięwzięć termomodernizacyjnych.

Kredyty termomodernizacyjne we współpracy z WFOŚiGW są udzielane zainteresowanym z terenu 13 województw (umowy BOŚ S.A. z wojewódzkimi funduszami województw: dolnośląskiego, kujawsko-pomorskiego, lubelskiego, lubuskiego, łódzkiego, małopolskiego, mazowieckiego, podkarpackiego, podlaskiego, śląskiego, warmińsko – mazurskiego, wielkopolskiego, zachodnio-pomorskiego). Zakres i warunki kredytowania są różne w poszczególnych województwach, dostosowane do priorytetów lokalnych, jednak zawsze obejmują preferencyjne oprocentowanie kredytów.

O kredyty te mogą ubiegać się właściciele i zarządcy budynków, na podstawie audytu energetycznego, wykazującego uzyskanie oszczędności zużycia ciepła w wyniku przeprowadzonych zmian. Po zakończeniu zadania kredytobiorca uzyskuje premię termomodernizacyjną w wysokości 25% kwoty kredytu z Funduszu Termomodernizacyjnego.

→ Istotnym źródłem finansowania zadań z zakresu usuwania azbestu mogą być także środki funduszy strukturalnych UE, w tym środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego czy Europejskiego Funduszu Spójności. W celu konsumpcji tych funduszy przyjęto w Narodowym Planie Rozwoju następujące Programy Operacyjne:

- Sektorowy Program Operacyjny Wzrostu Konkurencyjności Przedsiębiorstw ,
 - Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR),
- które ustanowiły tzw. priorytety inwestycyjne, w tym na ochronę środowiska.

Ze środków przeznaczonych na te programy i priorytety mogą zatem być finansowane zadania, które wiążą się z ochroną środowiska przed azbestem, kwalifikowanym zarówno jako substancja, jak i odpad niebezpieczny.

Jednostki samorządowe mogą występować o te środki samodzielnie lub w układach porozumień np. międzygminnych, co zwiększa szanse na uzyskanie wsparcia finansowego;

→ Fundacja „EkoFundusz” dysponuje specjalnymi środkami na dofinansowywanie zadań związanych z azbestem obejmujących :

- zabezpieczenie azbestu użytego do stabilizacji gruntu przed przedostawaniem się do atmosfery,
- budowę składowisk przeznaczonych do składowania azbestu,
- czyszczenie obiektów, usuwanie azbestu z dawnych zakładów przemysłowych prowadzących produkcję z azbestu - pod warunkiem wskazania właściciela odpowiedzialnego za efekt wykonanej.

Wspieranie właścicieli obiektów, którzy usuwają wyroby azbestowe, pozostaje w kompetencjach jednostek samorządu terytorialnego, które mają możliwości uzyskiwania dodatkowych funduszy ze środków ekologicznych czy też unijnych.

W 2007 roku pojawiły się nowe możliwości dofinansowania usuwania azbestu:

- „w trójkacie” : Ministerstwo Środowiska – NFOS – gł. koordynator „Programu...” prowadzone są przygotowania do uruchomienia programu pomocy publicznej, z którego w latach 2008-2013 można by dofinansowywać prace związane z usuwaniem azbestu,
- na posiedzeniu Komisji Infrastruktury Sejmu RP w dniu 4 lipca b.r. podczas omawiania informacji NIK o wynikach kontroli realizacji „Programu...” posłowie bardzo zdecydowanie formułowali postulat stworzenia systemu wsparcia finansowego dla działań związanych z usuwaniem azbestu i być może wystosują w tej sprawie dezyderat do Prezesa Rady Ministrów.

Przedstawiając powyższą informację, pozwalam sobie wyrazić przekonanie, że realizacja „Programu...” – w miarę posiadanych środków finansowych – przebiega prawidłowo. Różnorodność źródeł pozyskiwania wsparcia finansowego, zapewnienie dostępu do środków publicznych, preferencyjnych kredytów i środków unijnych, to czynniki wspomagające eliminowanie azbestu w sposób bezpieczny i racjonalny ekonomicznie.

Z poważaniem,

A stylized handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke extending to the right.